

ประกาศคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ (๑) (ค) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ให้เป็นไปตามรายละเอียดของหลักสูตรแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ประสงค์จะจัดการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๔ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวก่อน จึงจะสามารถดำเนินการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ตามหลักสูตรที่กำหนดได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ศศิธรา พิษณุธรรมรงค์

ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ประธานกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

(ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑)

- นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย
- นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลาง
สำนักงานพัฒนาการทองเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

(ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑)

- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๑. ชื่อหลักสูตร

๑.๑ ชื่อภาษาไทย หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
และชาวต่างประเทศ

๑.๒ ชื่อภาษาอังกฤษ General Guides' Training Course for Thai Tourist.
General Guides' Training Course for Thai and Foreign Tourist.

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. หลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๓.๑ หลักการ

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
เป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยยึดตามแนวทางของหลักสูตร
การฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อให้มีความทันสมัย
และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
และมาตรฐานวิชาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไปในการฝึกอบรมเพื่อนำไปยื่นขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

๓.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อเป็นหลักสูตรกลางในการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย และการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

๒. เพื่อสำหรับฝึกอบรมหลักสูตรวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มีศักยภาพตามมาตรฐานของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

๔. กำหนดการเปิดหลักสูตรการฝึกอบรม

ดำเนินการฝึกอบรมโดยสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

๕. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นมัคคุเทศก์ทั่วไป

๕.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไป และต้องฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๒ ต้องมีสัญชาติไทย

๕.๓ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด

(ข) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ และยังไม่พ้นกำหนด ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(จ) เคยถูกเพิกถอนทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวมาแล้วยังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

๕.๔ มีบุคลิกภาพดีและเป็นผู้มีใจรักในงานบริการ

๕.๕ กรณีหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ต้องมีความรู้ ความสามารถทางการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

๖. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๖.๑ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ ๕

๖.๒ ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์

๗. ระบบการฝึกอบรม

๗.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย
จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๔๙ ชั่วโมง

๗.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๑๘ ชั่วโมง

๘. การลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม

ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการจัดลงทะเบียน
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และรายงานให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางทราบ โดยให้เป็นไป
ตามระเบียบการฝึกอบรมของหลักสูตรนั้น ๆ

๙. การวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรม

๙.๑ การวัดผลการฝึกอบรม

ใช้เกณฑ์ตัดสินว่า ผ่าน/ไม่ผ่าน สำหรับเกณฑ์ “ผ่าน” ต้องสอบผ่านภาคทฤษฎี
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และภาคปฏิบัติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ และ “ไม่ผ่าน” คือ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ
ที่เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

๙.๒ การสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย
หรือหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
จะต้องสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจึงจะได้รับวุฒิบัตรการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาที่จัดอบรมร่วมกับสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลาง สำนักงาน
พัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อนำไปขอรับใบอนุญาตเป็นมััคคุเทศก์ทั่วไป

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมจะต้องส่งรายชื่อ
ผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมให้สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางตรวจสอบทุกครั้ง
และให้สถาบันการศึกษาออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม โดยมีอธิการบดี ผู้อำนวยการโครงการ
และ/หรือ คณบดี ลงลายมือชื่อในวุฒิบัตร ร่วมกับ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยให้มีตราสัญลักษณ์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และ
สถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย เพื่อการกำกับ ควบคุมมาตรฐาน
ป้องกันการปลอมแปลงวุฒิบัตร และนำมาใช้โดยมิชอบ

การประกันคุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำไปทำให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำไปทำให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ไว้ดังนี้

๑. การบริหารหลักสูตร ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ มีการกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมถึงการทดสอบทางจิตวิทยา เจตคติ และความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)

๑.๒ มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะมีคุณสมบัติตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

๑.๓ มีการกำหนดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร และคณะกรรมการประจำหลักสูตร จะรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และกำหนดอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิตรงตามเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกตามความเหมาะสม

๑.๔ มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการฝึกอบรมกับอาจารย์ผู้สอน และจัดอาจารย์เข้าสอนให้ตรงตามความรู้ และ/หรือ ประสบการณ์

๑.๕ มีการติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมจากส่วนกลาง โดยการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่เป็นบุคลากรจากคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักสูตรและมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมต่อไป

๒. ทรัพยากรประกอบการฝึกอบรม ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ห้องเรียน มีอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐาน

๒.๒ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีเอกสารประกอบการฝึกอบรมทุกรายวิชา

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำไปทำให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำไปทำให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีการประเมินหลักสูตร และนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย

General Guides' Training Course for Thai Tourist

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย

จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๔๙ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ภาคความรู้ทางวิชาการ

- วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๑ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๑ วิชา
- วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๙๘ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๔ วิชา

๒. การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

รายวิชา

๑. วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๑ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ๑๑ วิชา ดังนี้

- ๑.๑ การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล (๓)
- ๑.๒ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย (๓)
- ๑.๓ จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์ (๖)
- ๑.๔ วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)* (๖)
- ๑.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป (๓)
- ๑.๖ สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน (๓)
- ๑.๗ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (๖)
- ๑.๘ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (๖)
- ๑.๙ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (๙)
- ๑.๑๐ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดงานนิทรรศการ (MICE)* (๓)
- ๑.๑๑ การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว* (๓)

*หมายเหตุ วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๙๘ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ๑๔ วิชา ดังนี้

- ๒.๑ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณและวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป (๑๘)
- ๒.๒ ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๓ สังคมไทย (๖)
- ๒.๔ วัฒนธรรมไทย* (๖)
- ๒.๕ พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย (๖)
- ๒.๖ ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย (๑๒)
- ๒.๗ วรรณคดีไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๘ นาฏศิลป์และดนตรีไทย (๖)
- ๒.๙ เทศกาลและงานประเพณีไทย (๖)
- ๒.๑๐ อาหาร ขนมและผลไม้ไทย (๓)
- ๒.๑๑ มรดกและภูมิปัญญาไทย (๖)
- ๒.๑๒ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์ (๖)
- ๒.๑๓ หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (๖)
- ๒.๑๔ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานบริการของสายการบินและธนาคาร (๕)

* หมายเหตุ วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้ง และให้เลือกอีก ๔ เส้นทางโดยพิจารณาตามความเหมาะสมและตามความต้องการในแต่ละภูมิภาคที่ใกล้กับสถานศึกษานั้น ๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

เส้นทางที่ ๑ พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

เส้นทางที่ ๒ จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงราย

เส้นทางที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลกและสุโขทัย

เส้นทางที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

เส้นทางที่ ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี

เส้นทางที่ ๖ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี

และสุพรรณบุรี

เส้นทางที่ ๗ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

เส้นทางที่ ๘ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง

เส้นทางที่ ๙ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

เส้นทางที่ ๑๐ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

เส้นทางที่ ๑๑ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย

เส้นทางที่ ๑๒ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม

และมุกดาหาร

สถาบันที่จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างในเส้นทางที่สถาบันที่จัดฝึกอบรมได้กำหนดไว้ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑	การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
- ความสำคัญและผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
- องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
- ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
- ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว
- นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวของรัฐบาล
- แนวโน้มและทิศทางของการท่องเที่ยวในอนาคต เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงการท่องเที่ยวแบบเกาะกลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงศิลปวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ เชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์และเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น ตลอดจนการท่องเที่ยวแบบอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสังคม การท่องเที่ยวแบบแรลลี่ และการท่องเที่ยวแบบ MICE ฯลฯ
- นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพมัคคุเทศก์ของรัฐบาล

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๒	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย
- พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย
- ปัจจัยเอื้อและแรงจูงใจในการเดินทาง
- วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
- กิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์และกลุ่มนักท่องเที่ยว
- การจำแนกประเภทและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามวัย เพศ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ พฤติกรรมการบริโภค และการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศ
- รูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทยที่หลากหลาย เช่น การนำเที่ยวป่า กอล์ฟ นั่งช้าง ดำน้ำ ฯลฯ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
- พฤติกรรมที่แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทย
- พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์กับการท่องเที่ยว
(เพิ่มวิธีการสอนโดยจัดให้มีการบรรยายพิเศษจากประสบการณ์ตรงของมัคคุเทศก์ทั่วไป)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๓	จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) จิตวิทยาการบริการ

- ความหมายและความสำคัญของจิตวิทยาการบริการ
 - ความหมายและประเภทของการบริการ
 - ความสำคัญของการบริการ
 - ความสัมพันธ์ของจิตวิทยาเกี่ยวกับการบริการ
 - แนวคิดทางจิตวิทยาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริการ
- การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้รับบริการ
 - แนวคิดทางสังคม
 - แนวคิดทางการตลาด
 - แนวคิดทางจิตวิทยาในการสร้างความประทับใจ (Impression)
- การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการสร้างและพัฒนาทักษะการบริการ
 - เทคนิคและวิธีการให้บริการตามลักษณะของผู้รับบริการ
 - เทคนิคทางจิตวิทยาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - แนวคิดทางจิตวิทยาการสื่อสารสำหรับงานบริการ
 - แนวทางการสร้างจิตใจใฝ่บริการ (Service Mind)

๒) มนุษยสัมพันธ์

- ความหมายและความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
- เทคนิคในการติดต่อและการสื่อสารการทอ่งเที่ยว
- การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักทอ่งเที่ยว
- การพัฒนาบุคลิกภาพของมคคทุเทศกัทัวไป
 - ลักษณะท่าทาง
 - การแต่งกาย
 - การปฏิบัติตัวที่ดีและสง่างาม
 - การเป็นแบบอย่างที่ดี
 - ความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจ
 - การสร้างภาพลักษณ์แห่งตัวตน (Self-image)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๕	วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของวาทศิลป์
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูด
- หลักเบื้องต้นของการพูด
- การเตรียมและจัดเรื่องพูด
- มารยาทในการพูดและการรับฟัง
- กลยุทธ์การพูดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ศิลปะและศาสตร์แห่งการพูดอย่างสร้างสรรค์
- กิจกรรมสหนาการ
(การฝึกการพูดเพื่อการสร้างสรรค์ และจูงใจ ไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๕	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ๑) สาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๒) สาระสำคัญของกฎหมายอื่น ๆ ที่มีคคุเทศก์ทั่วไปควรทราบ
 - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและศุลกากร
 - กฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง
 - ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความปลอดภัยและทรัพย์สินของผู้โดยสาร
 - ระบบการประกันภัยที่ผู้ประกอบการทำให้แก่ผู้โดยสาร
 - กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
 - กฎระเบียบต่าง ๆ ในการไปท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ
 - กฎหมายสิ่งแวดล้อม
 - การรักษาสิ่งแวดล้อมและความสะอาด
 - กฎหมายเกี่ยวกับโรงแรมและสถานบริการ
 - ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานบริการและโรงแรม
 - ระเบียบปฏิบัติในส่วนที่จะมาเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว
 - กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี
 - กฎหมายที่เกี่ยวกับโสเภณีเด็ก การลามก อนาจาร และอื่น ๆ
 - กฎหมายแรงงาน (ในส่วนที่จะใช้การรักษาสิทธิของตนเอง) ได้แก่
 - พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒
 - พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
 - กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
 - ให้ทราบบทลงโทษและมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลใช้แก้ปัญหา

- กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒)
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๓)
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๕๐ (ฉบับที่ ๔)

หมายเหตุ

๑. เป็นการศึกษากฎหมายใน ๒ แง่มุม ได้แก่
 - ๑.๑ ปกป้องผลประโยชน์ของตน
 - ๑.๒ ใช้ปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง
๒. เน้นการสอนหลักของกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและอธิบายให้เข้าใจถึงเหตุผล ความจำเป็นของการกำหนดข้อกฎหมายนั้น ๆ
๓. ควรรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแจกประกอบในการฝึกอบรม เพื่อให้เป็นคู่มือศึกษาด้วยตนเองและใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๖	สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะประชากรไทย
- การแบ่งเขตการปกครองของไทยและสากล
- สถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน
- สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน
- ปัญหาสังคมและแนวทางในการแก้ไข
- สถานการณ์การเมืองและการปกครองในปัจจุบัน
- บทบาทประเทศไทยต่อเวทีโลก
- สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
- การเปิดเขตเศรษฐกิจการค้าเสรี (FTA) ที่มีผลกระทบและการแข่งขันกับการท่องเที่ยว
- โลกาวัดันที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๗	ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) ภูมิศาสตร์ไทย

- ที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศไทย
- ลักษณะภูมิประเทศไทย
- การแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์ไทย
- ภูมิลักษณะแต่ละภาคของไทย
- ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย

๒) ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย

- ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- ความรู้เรื่องคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง
- ลักษณะของคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง และลักษณะเช่นนี้ส่งผลให้ทราบถึงสิ่งใด
- ฤดูกาลที่เหมาะสมในการเดินทางท่องเที่ยว และความปลอดภัยทางภูมิศาสตร์

การท่องเที่ยว เช่น คลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง

- ภาวะโลกร้อนที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
(ควรเน้นเนื้อหาทั้งสองส่วนอย่างละครึ่ง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๘	ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบนิเวศ
 - ความหมายของระบบนิเวศ
 - ประเภทของระบบนิเวศ
 - ความสมดุลในระบบนิเวศและความสำคัญต่อการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (อธิบายประกอบตัวอย่างระบบนิเวศที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว)
- สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางกายภาพและชีวภาพ
 - ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อม
 - ความหมายและประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ
- ทรัพยากรธรรมชาติทางกายภาพทั้งทางบกและทางน้ำ
 - ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ พลังงาน (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)
- ทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพทั้งทางบกและทางน้ำ
 - ป่าไม้ สัตว์ป่า อาหาร มนุษย์ (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)
- ความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์
 - ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ที่มาของความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ความสำคัญต่อระบบนิเวศและประโยชน์ต่อมนุษย์
 - การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ระบบนิเวศเชิงวัฒนธรรม ให้นับลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๙	ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๙

เนื้อหา ประกอบด้วย

- การสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่
 - การเดินทางอากาศ/ท่าอากาศยาน
 - การเดินทาง (ทางบก/ทางน้ำ)
 - แหล่งท่องเที่ยว
 - ที่พักแรม
 - ธุรกิจนำเที่ยว ผู้นำเที่ยว และมัคคุเทศก์ทั่วไปที่กระทำผิดกฎหมาย
 - การซื้อสินค้า/บริการ
 - สุขภาพอนามัย
 - อื่น ๆ เช่น การถูกต้มตุ๋น / หลอกหลวงและของสูญหาย ฯลฯ
- วิธีการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวขณะเดินทางและนำชมสถานที่ในการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ
 - แนะนำการปฏิบัติตน หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง และพฤติกรรมขณะชมสถานที่ (ที่เป็นอันตราย เช่น นั่งช้าง ไขว่ช้าง / เสือ/จระเข้)
 - พยายามดูแลเอาใจใส่ด้านความปลอดภัยมากที่สุด เช่น การมีเครื่องชูชีพเพียงพอ ฯลฯ
- ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทั้งการท่องเที่ยวทางบกและทางน้ำ
- ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ/ถูกโจรกรรมขณะเดินทาง/ของสูญหาย
 - การแจ้งเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - มีหน้าที่ต้องดูแล นักท่องเที่ยวและทรัพย์สิน
 - แจ้งประกันภัย/ต้นสังกัด (บริษัท)
 - กรณีนักท่องเที่ยวทำทรัพย์สินหาย มัคคุเทศก์ทั่วไปต้องพานักท่องเที่ยวไปแจ้งความ ณ สถานีตำรวจ/โรงพักที่เกิดเหตุ
 - กรณีนักท่องเที่ยวต้องการหลักฐานให้นำใบสมัครแจ้งความมาทำใบรับรองที่ตำรวจท่องเที่ยว
- การเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- การใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

๑) ตำรวจ

หมายเลขโทรศัพท์ ของตำรวจในพื้นที่ที่เดินทางไป (สถานีตำรวจ/ตำรวจท่องเที่ยว/ ตำรวจทางหลวง/ตำรวจน้ำ/ตำรวจรถไฟ/ตำรวจดับเพลิง/ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง)

๒) หน่วยราชการ

- หน่วยงานที่สังกัด สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง
- ททท. ภูมิภาค สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และศูนย์บริการ

นักท่องเที่ยว

- อำเภอ/จังหวัด
- อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อปพร. อบต. เทศบาล เป็นต้น

๓) มูลนิธิช่วยเหลือประสภภัย เช่น ปอเต็กตึ๊ง ร่วมกตัญญู ร่วมด้วยช่วยกัน จส.๑๐๐ ฯลฯ

๔) โรงพยาบาล สถานีอนามัย ศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์บริการสาธารณสุขใน กทม.

๕) สถานกงสุล สถานทูต

- หลักการสำคัญของการพักอาศัย/โรงแรม

- การลงทะเบียนเข้าพัก (Check-in) และการส่งคืนห้องพัก (Check-out)
- ข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยในการเข้าพักของโรงแรมและรีสอร์ท ที่พักแบบ

โฮมสเตย์ และล่องสแตย์

- การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การปฐมพยาบาล

- หลักการปฐมพยาบาลแบบต่าง ๆ ได้แก่ จมน้ำ ฐกัถ ถุกแมงกะพรุน แมลงกัดต่อย ทาก ฐบ้ติเหตุ บาดแผล การห้ามเลือด การผ่ายปอด การเป่าปาก โรคลมบ้าหมู เป็นต้น

- การเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น มีดอเนกประสงค์ ชุดทำแผล ไฟฉาย ฯลฯ

- แนะนำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- การฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาล

(ผู้ให้การสอนฝึกปฏิบัติควรเป็นบุคลากรสาธารณสุข หรือหน่วยบรรเทาสาธารณภัย)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๐	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE : Meeting, Incentive, Convention, and Exhibition)	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของตลาด MICE
- รูปแบบของการจัดธุรกิจและตลาดเกี่ยวกับ MICE
- สถานการณ์ MICE ในประเทศไทย และตลาด MICE ของประเทศคู่แข่ง เช่น สิงคโปร์

ฮ่องกง และจีน ฯลฯ

- ธุรกิจ MICE ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทยกับต่างประเทศ
- เทคนิคการให้บริการนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ MICE
- ปัจจัยที่ทำให้ตลาด MICE เจริญเติบโต และการสนับสนุน MICE ของรัฐบาล
- องค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ MICE ในประเทศไทยและต่างประเทศ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๑	การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและหลักคิดเชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว
- หลักการคิดวิเคราะห์
- การคิดเชิงเหตุ/ปัจจัย
- เทคนิคการแก้ปัญหา
- การลดความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- การฝึกปฏิบัติทางด้านการท่องเที่ยวตามกรณีตัวอย่าง

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑	บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณ และวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป	๑๘

เนื้อหา ประกอบด้วย

- จุดเริ่มและพัฒนาการของวิชาชีพมัคคุเทศก์
 - ความหมายของมัคคุเทศก์ทั่วไปตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - ประเภทของมัคคุเทศก์ทั่วไป
- คุณสมบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป
 - คุณสมบัติตามกฎหมาย
 - คุณสมบัติโดยทั่วไป เช่น มีความรู้ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดีในการบริการ มีไหวพริบ ปฏิภาณ มีความเป็นผู้นำ และมีจรรยาบรรณในการนำเที่ยว ฯลฯ
- คุณลักษณะของมัคคุเทศก์ทั่วไป เช่น มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและต่างประเทศ เป็นอย่างดี มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกภาพดี มีความกระตือรือร้น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ฯลฯ
- บทบาท ความสำคัญและผลกระทบของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเกียรติภูมิของประเทศ
 - มารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ทั่วไป
 - จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ทั่วไป (ให้เห็นหนักในการประพฤติปฏิบัติและเป็นตัวอย่างที่ดี)
 - บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน
 - การรับงานทั้งประเภทนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย(Inbound) นักท่องเที่ยวไทยในประเทศ (Domestic)
 - มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำเที่ยว
 - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการนำเที่ยว และเงื่อนไขต่าง ๆ ของการนำเที่ยว
 - ศึกษาความเป็นไปได้ของรายการนำเที่ยว
 - เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การเตรียมตัวก่อนออกปฏิบัติหน้าที่
 - การศึกษาเส้นทางการเดินทาง
 - การศึกษารายการนำเที่ยวเพื่อคัดเลือก
 - การติดต่อกับหน่วยงาน เครือข่ายการท่องเที่ยวต่าง ๆ
 - การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว
 - การเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเที่ยว
- การรับเข้าและส่งออกที่สนามบิน ท่าเรือ สถานีรถไฟ และรถยนต์
 - ขั้นตอนของการรับเข้า-ส่งออก
 - ข้อควรคำนึงต่าง ๆ ในการรับเข้า-ส่งออก
- เทคนิคการนำชมสถานที่และการอธิบายให้ข้อมูล
- เทคนิค 3 E (Entertainment, Excitement, Education)
- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการนำเที่ยว เช่น ปัญหาสุขภาพและชีวิต ปัญหาที่พัก ปัญหา ยานพาหนะ อุบัติเหตุ รวมถึงปัญหาการหลงทางและของสูญหาย เป็นต้น
 - การอำนวยความสะดวกในระหว่างการเดินทาง
 - การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
 - คำตอบแทนโดยชอบจากการนำเที่ยว
 - สถานภาพของอาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไปในปัจจุบัน
 - บทบาทและการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อ.ป.ท.) และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
 - นันทนาการที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยว

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๒	ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทของประวัติศาสตร์โลก
- นำเสนอในรูปของตารางเวลา (Time Chart) แรกอยู่ในตำรากกลางโดยเสนอประวัติศาสตร์ไทย
- ชุมชนและสังคมโบราณในประวัติศาสตร์ไทย
- พื้นฐานรากเหง้าของการก่อตัวของอารยธรรมไทย
- การแบ่งสมัยประวัติศาสตร์ (ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงรัตนโกสินทร์)
- การก่อตั้งและพัฒนาการของอาณาจักรไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงรัตนโกสินทร์
- วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคม สอนตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน โดยใช้ยุคสมัยเป็นหลัก
- เน้นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ยุทธหัตถี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรใช้วิธีการสอนในแนวตั้ง (Vertical Line) โดยใช้สมัยเป็นตัวตั้ง เช่น เมื่อกล่าวถึงสมัยสุโขทัย ก็สอนเรื่องการก่อตั้งอาณาจักร วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจและสังคม แล้วจึงเริ่มสอนสมัยอยุธยาต่อไป
๒. ควรสอนในแง่ของการบูรณาการ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๓	สังคมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของสังคมไทย
- การศึกษาสังคมไทย และลักษณะสังคมไทย
- การมีวิถีชีวิตแบบไทย
- การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ในวิถีไทย
- ความสัมพันธ์ของคนในชนบท ความเชื่ออาหาร และทุนทางสังคม
- วิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบไทย
- บุคคลสำคัญที่ควรศึกษา เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีไทย และพระบิดาของมัคคุเทศก์ไทย
- ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย
- ประชากร : เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา (ภาษาถิ่นและสำเนียง)
- อาชีพ/รายได้ : ความแตกต่างกันในอาชีพและรายได้
- สถาบัน : ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือสถาบันเศรษฐกิจ/ครอบครัว/การปกครอง/การศึกษา/ศาสนา/นันทนาการ
- ค่านิยม/ความเชื่อของสังคมไทย
- ค่านิยม/ความเชื่อของคนในชนบทและในเมือง
- สังคม และอัตลักษณ์ของความเป็นไทย
- การดำรงอยู่ของวิถีไทย และการเป็นแบบอย่างจิตวิญญาณไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๔	วัฒนธรรมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- องค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย
- ลักษณะและประเภทของวัฒนธรรมไทย
- การเกิดวัฒนธรรมไทย
- การถ่ายทอดและการรับวัฒนธรรม
- การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม
- การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น
- การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
- กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- ประเภทของวัฒนธรรม ได้แก่
 - วัฒนธรรมหลวง
 - วัฒนธรรมราษฎร์ เช่น

⇒ วัฒนธรรมหลัก (Main culture) ของคนตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บและตายทั้งประเทศ
เช่น ภาษา การบวชเรียน เป็นต้น

⇒ วัฒนธรรมรอง (Sub culture) เป็นวัฒนธรรมของคนกลุ่มน้อย วัฒนธรรมท้องถิ่น
รวมถึงภาษาถิ่น

- การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ
- การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม
- ปัญหาของวัฒนธรรมไทย
- การอนุรักษ์ ส่งเสริมและดำรงรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทย
(ให้เน้นความเป็นไทยที่ไม่เหมือนชนชาติอื่น)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๕	พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ประวัติพุทธศาสนา
- พระพุทธศาสนาในนิกายต่างๆ
- พัฒนาการของนิกายในพระพุทธศาสนา
- ข้อแตกต่างระหว่างเถรวาทกับมหายาน
- การรับพระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย
- พุทธศาสนาแบบเถรวาทและมหายาน
- หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เช่น หลักรัตนตรัย หลักอริยสัจสี่ หลักศรัทธา และ

หลักธรรมสำหรับมัคคุเทศก์ทั่วไป

- อิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมและคตินิยมของไทย
- พุทธศาสนาในฐานะวัฒนธรรม (พุทธวัฒนธรรม)
(เน้นการเชื่อมโยงความเป็นมาของพุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๖	ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย	๑๒

เนื้อหา ประกอบด้วย

การจำแนกประเภทงานศิลปะในสมัยต่าง ๆ ประกอบด้วย

๑) จิตรกรรม

- ประเภทและลักษณะของงานจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- เรื่องราวและสาระในภาพจิตรกรรม
- วัสดุ เครื่องมือ และวิธีการจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- การนำเสนองานจิตรกรรม
- จิตรกรรมไทยสมัยต่าง ๆ

๒) ประติมากรรม

- ประเภทและลักษณะของงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- เรื่องราวและสาระในงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- วัสดุอุปกรณ์และวิธีการประติมากรรม
- รูปแบบและการนำเสนองานประติมากรรม
- ประติมากรรมไทยสมัยต่าง ๆ เน้นประติมากรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธรูป

๓) สถาปัตยกรรม

- ประเภทและลักษณะของงานสถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณี
 - สถาปัตยกรรมประเภทศาสนจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทราชอาณาจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทที่อยู่ของสามัญชน
- สถาปัตยกรรมไทยสมัยต่าง ๆ

๔) ประณีตศิลป์ เช่น ตึกตา เครื่องถ้วย เป็นต้น

- ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อศิลปกรรมและโบราณสถาน
- ระบบนิเวศที่มีผลกระทบกับศิลปกรรมและโบราณสถาน
- กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในการเข้าชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ
- การนำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุออกนอกประเทศ-เข้าประเทศ
- ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติ
- กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๗	วรรณคดีไทย เพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะวรรณคดีไทย
- วรรณคดีไทยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว
- วรรณคดีทางพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง ทศชาติชาดก และรามเกียรติ์ เป็นต้น
- ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับวิถีชีวิตคนไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- วรรณคดีที่มีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย เช่น พระอภัยมณี และวรรณกรรม

ท้องถิ่น (นิทานพื้นบ้าน) ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๘	นาฏศิลป์และดนตรีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) นาฏศิลป์

- พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เกี่ยวกับ
 - ภาษานาฏศิลป์
 - โขน
 - ละคร
 - การฟ้อนรำ
 - อื่น ๆ
- นาฏศิลป์พื้นบ้านของแต่ละภาค และการแสดงอื่น ๆ
- สถานที่ที่มีการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญ

๒) ดนตรีไทย

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย
- ประเภทของเครื่องดนตรีไทย
- วงดนตรีของไทยแบบต่าง ๆ
- บทบาทของดนตรีไทย
- ลักษณะเฉพาะของดนตรีไทยแต่ละภาค
- สถานที่ที่มีการแสดงดนตรีไทยที่สำคัญ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๙	เทศกาลและงานประเพณีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของเทศกาลและประเพณี
- ความสำคัญของเทศกาลและประเพณีที่น่าสนใจทางการท่องเที่ยว
- เทศกาลและงานประเพณีไทยที่สำคัญในช่วงเวลาต่าง ๆ ของปีตามภาคต่าง ๆ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงและบุญบั้งไฟ (กำหนดให้ยกตัวอย่างภาคละ ๑ เทศกาล)
- กีฬาที่ถือเป็นประเพณีและเป็นที่ยึดมั่นในนามของกีฬาไทย เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย วัวชนไก่ กัดปลา ฯลฯ รวมถึงการละเล่นพื้นบ้าน เช่น ฝีตาโชน เป็นต้น
- การฟื้นฟูคตินิยมและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและงานประเพณี
- กิจกรรมที่สร้างขึ้นในประเพณีต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเข้าพรรษา ฯลฯ
- การให้ความสำคัญของประเพณีพื้นฐานของท้องถิ่น เช่น ชนวัว วังควาย เป็นต้น (เน้นการนำเสนอที่สร้างสรรค์)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๐	อาหาร ขนมและผลไม้ไทย	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะอาหารไทยและขนมไทยโดยทั่วไป
- ลักษณะอาหารไทยทั้งสี่ภาค
- ศิลปะการปรุงอาหารไทยและขนมไทย
- ประเภทอาหารไทยยอดนิยม เช่น ต้มยำกุ้ง ขนมจีน ส้มตำ ฯลฯ รวมถึงอาหารว่าง และของ
ขบเคี้ยว
 - อาหารเพื่อสุขภาพ
 - คุณประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด กระชาย ข่า ขิง ฯลฯ
 - เครื่องครัวไทย และการเลือกใช้ภาชนะ
 - การจัดสำรับและการรับประทานอาหารแบบไทย
 - กรรมวิธีการทำขนมไทย (ขนมไทยแท้และขนมไทยที่พัฒนาการมาจากชาติอื่น) เช่น สลัดงา
ขนมชั้น ถั่วแป็บ ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง หม้อแกง เป็นต้น
 - อธิบายและระบุผลไม้ไทย ตามฤดูกาลต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาค รวมถึงเครื่องดื่ม น้ำผลไม้/
น้ำสมุนไพร/น้ำเมาต่าง ๆ
 - การเลือกร้านอาหารที่มีเครื่องหมายรับรองของกระทรวงสาธารณสุข เช่น ร้านอาหารสะอาด
และรสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) ให้กับนักท่องเที่ยว
(เน้นความเป็นไทยแท้ ๆ ส่วนของต่างชาติเป็นส่วนรอง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๑	มรดกและภูมิปัญญาไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ความหมายและความสำคัญของมรดกและภูมิปัญญาไทย ได้แก่

๑) ที่อยู่อาศัย

- ลักษณะของที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- รูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- มรดกและภูมิปัญญาไทยด้านที่อยู่อาศัย

๒) หัตถกรรมไทย

- ความหมายและประเภทของหัตถกรรมไทย
- คุณค่าของงานหัตถกรรมไทย
- หัตถกรรมไทยและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคต่าง ๆ
- แหล่งผลิตงานหัตถกรรมไทย
- คุณภาพ ราคา และประโยชน์ของหัตถกรรมไทย
- การส่งเสริมผลงานศิลปหัตถกรรม
- ศูนย์หัตถกรรมของประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และศูนย์หัตถกรรมที่

เป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เพรวบ้านโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

๓) การแต่งกายตามแบบไทย

- รูปแบบการแต่งกาย ชาย-หญิง
ชาย : โจงกระเบน ผ้าขาวม้า โสร่ง เตี่ยว ฯลฯ
หญิง : โจงกระเบน ผ้าซิ่น ผ้าถุง ฯลฯ
- วัสดุที่ใช้ในการผลิต : ผ้าไหม ไยสัตว์ ไยพืช
- กระบวนการผลิต : เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต : หูก กี่ แว ฯลฯ
- ภูมิปัญญาชาวบ้าน : การย้อมสี การออกแบบลวดลาย (น้ำไหล) วิธีการทอผ้า (จก ชิด ล้วง มัดหมี่)
- เครื่องประดับ

๔) การรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

- การรักษาโรค (เวชบำบัด กายบำบัด และจิตบำบัด)
- การนวดไทยและสปา
- สมุนไพรและยาแพทย์แผนไทย (พืช สัตว์ แร่ธาตุ)
- ความเชื่อในท้องถิ่น เช่น ผ่าในพิธีกรรม

๕) การนำชมในพิพิธภัณฑ์

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 - พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
- ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๒	ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ประเภทของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

- ๑) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและมรดกโลก เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- ๒) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

- อุทยานประวัติศาสตร์ไทย
- แหล่งโบราณคดีและโบราณสถานสำคัญในท้องถิ่น
- พิพิธภัณฑสถาน
- ชุมชนที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญในภาคต่าง ๆ
 - ภาคเหนือ เช่น ชุมชนบ้านถวาย หมู่บ้านชาวเขา และเหมืองกุง
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ชุมชนด่านเกวียน หมู่บ้านชนเผ่า หมู่บ้าน

ส่วย หมู่บ้านผู้ไท หมู่บ้านพวน และหมู่บ้านญวน

- ภาคใต้ เช่น ชุมชนเกาะยอ ชุมชนพุมเรียง ชุมชนชาวเล ชุมชนซาไก ชุมชน

เครื่องมรดกศรีธรรมราช

- ภาคกลาง เช่น ชุมชนบ้านญี่ปุ่น ชุมชนบ้านโปตุเกส และตลาดน้ำดำเนินสะดวก
- กรุงเทพมหานคร ได้แก่ พระบรมมหาราชวังและวัดสำคัญ

- ความหมายและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- วิธีการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ
- ประโยชน์ของการพิทักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
- บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว เช่น พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒๑.๑๓	หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- ความเป็นมาและพัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - พัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ทำอย่างไรให้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การสื่อความหมายทางธรรมชาติและจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - วิธีการ/รูปแบบการสื่อความหมายธรรมชาติ
 - การนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพมัคคุเทศก์

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๔	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ งานบริการของสายการบินและธนาคาร	๕

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการบิน
 - งานบริการบนเครื่องบินและภาคพื้นดิน
 - การสำรองที่นั่ง
 - การอ่านบัตรโดยสาร และชนิดของบัตรโดยสาร (Ticketing)
 - คำจำกัดความ และคำอธิบายของศัพท์สายการบิน
 - ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธนาคาร
 - การทำธุรกรรมการเงินกับธนาคาร เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา การขออนุมัติวงเงิน
- และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

**หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ**

General Guides' Training Course for Thai and Foreign Tourist

**หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ**

จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๑๘ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ภาควิชาความรู้ทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า ๑๕๘ ชั่วโมง

- วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๔ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๑ วิชา
- วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๑๐๔ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๕ วิชา

๒. ภาควิชาความรู้ภาษาต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมง

๓. การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

*** หมายเหตุ**

การฝึกอบรมมััคคุเทศก์ทั่วไปควรจะปฏิบัติตามแนวทางที่เน้นหนักทางด้านการติดต่อสื่อสารในภาษาต่างประเทศที่ผู้ฝึกอบรมเลือกเป็นหลัก ได้แก่

๑) การบรรยายและการอธิบาย (ร้อยละ ๔๕)

เช่น สถานที่/แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เหตุการณ์สำคัญ บุคคลสำคัญ วัตถุประสงค์ การเกิดขึ้น สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่มีมาตั้งแต่ในอดีต เป็นต้น

๒) การให้คำแนะนำ ทางด้านวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวัน (ร้อยละ ๓๐)

เช่น การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเป็นมาที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องระมัดระวังไว้ก่อน สิ่งที่เป็นการเตือนความจำว่าไม่ควรทำ ไม่เหมาะสม และสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอน หรือการเปลี่ยนแปลงในการท่องเที่ยว การตอบคำถาม และช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

๓) การวางตัวหรือการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม และการสร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน การเป็นธุระช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาคับข้องใจ หรือการรับเรื่องร้องทุกข์ และศิลปะการพูด (ร้อยละ ๒๕)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง นำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อในการจัดทำแบบทดสอบ

การให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานแต่ละหัวข้อข้างต้นนั้น ให้พิจารณาในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) ความคล่องแคล่วหรือความชำนาญทางภาษา (ร้อยละ ๖๐) ประกอบด้วย

๑.๑ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ในเชิงภาษาเป้าหมาย (ร้อยละ ๓๐)

๑.๒ ความเหมาะสม (คำพูดและท่าทาง) (ร้อยละ ๑๐)

๑.๓ ความถูกต้องแม่นยำในการใช้ภาษา (การออกเสียงและไวยากรณ์) (ร้อยละ ๒๐)

๒) ความถูกต้องของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ร้อยละ ๔๐)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง น้ำหนักความสำคัญในการพิจารณาให้คะแนน โดยให้ความสำคัญ

- การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
- เน้นการสนทนาในชีวิตประจำวัน
- เน้นการฝึกพูดภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด โดยใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ (ความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะอาชีพ) มาใช้ในการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้
- มารยาทและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่าง ๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ปัญหาเฉพาะ และการรับโทรศัพท์
- ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเขียน

รายวิชา

๔. วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๔ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ๑๑ วิชา ดังนี้

- ๑.๑ การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล (๓)
- ๑.๒ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ (๖)
- ๑.๓ จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์ (๖)
- ๑.๔ วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)* (๖)
- ๑.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป (๓)
- ๑.๖ สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน (๓)
- ๑.๗ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (๖)
- ๑.๘ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (๖)
- ๑.๙ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (๙)
- ๑.๑๐ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE)* (๓)
- ๑.๑๑ การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว* (๓)

๕. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๑๐๔ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ๑๕ วิชา ดังนี้

- ๒.๑ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณและวิถีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป (๑๘)
- ๒.๒ ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๓ สังคมไทย (๖)
- ๒.๔ วัฒนธรรมไทย* (๖)
- ๒.๕ พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย (๖)
- ๒.๖ ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย (๑๒)
- ๒.๗ วรรณคดีไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๘ นาฏศิลป์และดนตรีไทย (๖)
- ๒.๙ เทศกาลและงานประเพณีไทย (๖)
- ๒.๑๐ อาหาร ขนมและผลไม้ไทย (๖)
- ๒.๑๑ มรดกและภูมิปัญญาไทย (๖)
- ๒.๑๒ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์ (๖)
- ๒.๑๓ หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (๖)
- ๒.๑๔ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานบริการของสายการบินและธนาคาร (๕)
- ๒.๑๕ พิธีการเข้าออกราชอาณาจักรและพิธีการทางศุลกากร (๓)

* หมายถึง วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้ง และให้เลือกอีก ๔ เส้นทางโดยพิจารณาตามความเหมาะสมและตามความต้องการในแต่ละภูมิภาคที่ใกล้กับสถานศึกษานั้น ๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

เส้นทางที่ ๑ พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

เส้นทางที่ ๒ จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงใหม่

เส้นทางที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลกและสุโขทัย

เส้นทางที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

เส้นทางที่ ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี

เส้นทางที่ ๖ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี

และสุพรรณบุรี

เส้นทางที่ ๗ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

เส้นทางที่ ๘ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง

เส้นทางที่ ๙ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

เส้นทางที่ ๑๐ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

เส้นทางที่ ๑๑ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย

เส้นทางที่ ๑๒ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม

และมุกดาหาร

สถาบันที่จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างในเส้นทางที่สถาบันที่จัดฝึกอบรมได้กำหนดไว้ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑	การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
- ความสำคัญและผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
- องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
- ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
- ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว
- นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวของรัฐบาล
- แนวโน้มและทิศทางของการท่องเที่ยวในอนาคต เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงการท่องเที่ยวแบบเกาะกลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงศิลปวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ เชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์และเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น ตลอดจนการท่องเที่ยวแบบอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสังคม การท่องเที่ยวแบบแรลลี่ และการท่องเที่ยวแบบ MICE ฯลฯ
- นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพมัคคุเทศก์ของรัฐบาล

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๒	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- ปัจจัยเอื้อและแรงจูงใจในการเดินทาง
- วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
- กิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์และกลุ่มนักท่องเที่ยว
- การจำแนกประเภทและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ตามวัย เพศ สถานภาพอาชีพ และรายได้ พฤติกรรมการบริโภค และการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศ

- รูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่หลากหลาย เช่น การนำเที่ยวป่า กอล์ฟ นั่งช้าง ดำน้ำ ฯลฯ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

- พฤติกรรมที่แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์กับการท่องเที่ยว
(เพิ่มวิธีการสอนโดยจัดให้มีการบรรยายพิเศษจากประสบการณ์ตรงของมัคคุเทศก์ทั่วไป)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๓	จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) จิตวิทยาการบริการ

- ความหมายและความสำคัญของจิตวิทยาการบริการ
 - ความหมายและประเภทของการบริการ
 - ความสำคัญของการบริการ
 - ความสัมพันธ์ของจิตวิทยาเกี่ยวกับการบริการ
 - แนวคิดทางจิตวิทยาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริการ
- การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้รับบริการ
 - แนวคิดทางสังคม
 - แนวคิดทางการตลาด
 - แนวคิดทางจิตวิทยาในการสร้างความประทับใจ (Impression)
- การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการสร้างและพัฒนาทักษะการบริการ
 - เทคนิคและวิธีการให้บริการตามลักษณะของผู้รับบริการ
 - เทคนิคทางจิตวิทยาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - แนวคิดทางจิตวิทยาการสื่อสารสำหรับงานบริการ
 - แนวทางการสร้างจิตใจใฝ่บริการ (Service Mind)

๒) มนุษยสัมพันธ์

- ความหมายและความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
- เทคนิคในการติดต่อและการสื่อสารการทอ่งเที่ยว
- การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักทอ่งเที่ยว
- การพัฒนาบุคลิกภาพของมคคทุเทศกัทัวไป
 - ลักษณะท่าทาง
 - การแต่งกาย
 - การปฏิบัติตัวที่ดีและสง่างาม
 - การเป็นแบบอย่างที่ดี
 - ความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจ
 - การสร้างภาพลักษณ์แห่งตัวตน (Self-image)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๕	วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของวาทศิลป์
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูด
- หลักเบื้องต้นของการพูด
- การเตรียมและจัดเรื่องพูด
- มารยาทในการพูดและการรับฟัง
- กลยุทธ์การพูดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ศิลปะและศาสตร์แห่งการพูดอย่างสร้างสรรค์
- กิจกรรมสหนาการ
(การฝึกการพูดเพื่อการสร้างสรรค์ และจูงใจ ไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๕	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ๑) สาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๒) สาระสำคัญของกฎหมายอื่น ๆ ที่มีคคุเทศก์ทั่วไปควรทราบ
 - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและศุลกากร
 - กฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง
 - ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความปลอดภัยและทรัพย์สินของผู้โดยสาร
 - ระบบการประกันภัยที่ผู้ประกอบการทำให้แก่ผู้โดยสาร
 - กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
 - กฎระเบียบต่าง ๆ ในการไปท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ
 - กฎหมายสิ่งแวดล้อม
 - การรักษาสิ่งแวดล้อมและความสะอาด
 - กฎหมายเกี่ยวกับโรงแรมและสถานบริการ
 - ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานบริการและโรงแรม
 - ระเบียบปฏิบัติในส่วนที่จะมาเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว
 - กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี
 - กฎหมายที่เกี่ยวกับโสเภณีเด็ก การลามก อนาจาร และอื่น ๆ
 - กฎหมายแรงงาน (ในส่วนที่จะใช้การรักษาสิทธิของตนเอง) ได้แก่
 - พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒
 - พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
 - กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
 - ให้ทราบบทลงโทษและมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลใช้แก้ปัญหา

- กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒)
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๓)
 - พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๕๐ (ฉบับที่ ๔)

หมายเหตุ

๑. เป็นการศึกษากฎหมายใน ๒ แง่มุม ได้แก่
 - ๑.๑ ปกป้องผลประโยชน์ของตน
 - ๑.๒ ใช้ปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง
๒. เน้นการสอนหลักของกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและอธิบายให้เข้าใจถึงเหตุผล ความจำเป็นของการกำหนดข้อกฎหมายนั้น ๆ
๓. ควรรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแจกประกอบในการฝึกอบรม เพื่อให้เป็นคู่มือศึกษาด้วยตนเองและใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๖	สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะประชากรไทย
- การแบ่งเขตการปกครองของไทยและสากล
- สถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน
- สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน
- ปัญหาสังคมและแนวทางในการแก้ไข
- สถานการณ์การเมืองและการปกครองในปัจจุบัน
- บทบาทประเทศไทยต่อเวทีโลก
- สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
- การเปิดเขตเศรษฐกิจการค้าเสรี (FTA) ที่มีผลกระทบและการแข่งขันกับการท่องเที่ยว
- โลกาวัดันที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๗	ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) ภูมิศาสตร์ไทย

- ที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศไทย
- ลักษณะภูมิประเทศไทย
- การแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์ไทย
- ภูมิลักษณะแต่ละภาคของไทย
- ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย

๒) ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย

- ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- ความรู้เรื่องคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง
- ลักษณะของคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง และลักษณะเช่นนี้ส่งผลให้ทราบถึงสิ่งใด
- ฤดูกาลที่เหมาะสมในการเดินทางท่องเที่ยว และความปลอดภัยทางภูมิศาสตร์

การท่องเที่ยว เช่น คลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง

- ภาวะโลกร้อนที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
(ควรเน้นเนื้อหาทั้งสองส่วนอย่างละครึ่ง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๘	ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบนิเวศ
 - ความหมายของระบบนิเวศ
 - ประเภทของระบบนิเวศ
 - ความสมดุลในระบบนิเวศและความสำคัญต่อการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
(อธิบายประกอบตัวอย่างระบบนิเวศที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว)
- สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางกายภาพและชีวภาพ
 - ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อม
 - ความหมายและประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ
- ทรัพยากรธรรมชาติทางกายภาพทั้งทางบกและทางน้ำ
ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ พลังงาน (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)
- ทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพทั้งทางบกและทางน้ำ
ป่าไม้ สัตว์ป่า อาหาร มนุษย์ (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)
- ความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์
 - ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ที่มาของความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ความสำคัญต่อระบบนิเวศและประโยชน์ต่อมนุษย์
 - การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ระบบนิเวศเชิงวัฒนธรรม ให้นับลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๙	ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๙

เนื้อหา ประกอบด้วย

- การสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่
 - การเดินทางอากาศ/ท่าอากาศยาน
 - การเดินทาง (ทางบก/ทางน้ำ)
 - แหล่งท่องเที่ยว
 - ที่พักแรม
 - ธุรกิจนำเที่ยว ผู้นำเที่ยว และมัคคุเทศก์ทั่วไปที่กระทำผิดกฎหมาย
 - การซื้อสินค้า/บริการ
 - สุขภาพอนามัย
 - อื่น ๆ เช่น การถูกต้มตุ๋น / หลอกหลวงและของสูญหาย ฯลฯ
- วิธีการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวขณะเดินทางและนำชมสถานที่ในการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ
 - แนะนำการปฏิบัติตน หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง และพฤติกรรมขณะชมสถานที่ (ที่เป็นอันตราย เช่น นั่งช้าง ไขว้ช้าง / เสือ/จระเข้)
 - พยายามดูแลเอาใจใส่ด้านความปลอดภัยมากที่สุด เช่น การมีเครื่องชูชีพเพียงพอ ฯลฯ
- ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทั้งการท่องเที่ยวทางบกและทางน้ำ
- ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ/ถูกโจรกรรมขณะเดินทาง/ของสูญหาย
 - การแจ้งเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - มีหน้าที่ต้องดูแล นักท่องเที่ยวและทรัพย์สิน
 - แจ้งประกันภัย/ต้นสังกัด (บริษัท)
 - กรณีนักท่องเที่ยวทำทรัพย์สินหาย มัคคุเทศก์ทั่วไปต้องพานักท่องเที่ยวไปแจ้งความ ณ สถานีตำรวจ/โรงพักที่เกิดเหตุ
 - กรณีนักท่องเที่ยวต้องการหลักฐานให้นำใบสมัครแจ้งความมาทำใบรับรองที่ตำรวจท่องเที่ยว
- การเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- การใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

๑) ตำรวจ

หมายเลขโทรศัพท์ ของตำรวจในพื้นที่ที่เดินทางไป (สถานีตำรวจ/ตำรวจท่องเที่ยว/
ตำรวจทางหลวง/ตำรวจน้ำ/ตำรวจรถไฟ/ตำรวจดับเพลิง/ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง)

๒) หน่วยราชการ

- หน่วยงานที่สังกัด สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง
- ททท. ภูมิภาค สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และศูนย์บริการ

นักท่องเที่ยว

- อำเภอ/จังหวัด
- อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อปพร. อบต. เทศบาล เป็นต้น

๓) มูลนิธิช่วยเหลือประสภภัย เช่น ปอเต็กตึ๊ง ร่วมกตัญญู ร่วมด้วยช่วยกัน จส.๑๐๐ ฯลฯ

๔) โรงพยาบาล สถานีอนามัย ศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์บริการสาธารณสุขใน กทม.

๕) สถานกงสุล สถานทูต

- หลักการสำคัญของการพักอาศัย/โรงแรม

- การลงทะเบียนเข้าพัก (Check-in) และการส่งคืนห้องพัก (Check-out)
- ข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยในการเข้าพักของโรงแรมและรีสอร์ท ที่พักแบบ

โฮมสเตย์ และล่องสแตย์

- การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การปฐมพยาบาล

- หลักการปฐมพยาบาลแบบต่าง ๆ ได้แก่ จมน้ำ ฐกัถ ถุกแมงกะพรุน แมลงกัดต่อย ทาก
อุบัติเหตุ บาดแผล การห้ามเลือด การผายปอด การเป่าปาก โรคลมบ้าหมู เป็นต้น

- การเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น มีดอเนกประสงค์ ชุดทำแผล ไฟฉาย ฯลฯ
- แนะนำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- การฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาล

(ผู้ให้การสอนฝึกปฏิบัติควรเป็นบุคลากรสาธารณสุข หรือหน่วยบรรเทาสาธารณภัย)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๐	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE : Meeting, Incentive, Convention, and Exhibition)	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของตลาด MICE
- รูปแบบของการจัดธุรกิจและตลาดเกี่ยวกับ MICE
- สถานการณ์ MICE ในประเทศไทย และตลาด MICE ของประเทศคู่แข่ง เช่น สิงคโปร์

ฮ่องกง และจีน ฯลฯ

- ธุรกิจ MICE ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทยกับต่างประเทศ
- เทคนิคการให้บริการนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ MICE
- ปัจจัยที่ทำให้ตลาด MICE เจริญเติบโต และการสนับสนุน MICE ของรัฐบาล
- องค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ MICE ในประเทศไทยและต่างประเทศ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๑	การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและหลักคิดเชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว
- หลักการคิดวิเคราะห์
- การคิดเชิงเหตุ/ปัจจัย
- เทคนิคการแก้ปัญหา
- การลดความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- การฝึกปฏิบัติทางการท่องเที่ยวตามกรณีตัวอย่าง

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑	บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณ และวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป	๑๘

เนื้อหา ประกอบด้วย

- จุดเริ่มและพัฒนาการของวิชาชีพมัคคุเทศก์
 - ความหมายของมัคคุเทศก์ทั่วไปตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - ประเภทของมัคคุเทศก์ทั่วไป
- คุณสมบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป
 - คุณสมบัติตามกฎหมาย
 - คุณสมบัติโดยทั่วไป เช่น มีความรู้ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดีในการบริการ มีไหวพริบ ปฏิภาณ มีความเป็นผู้นำ และมีจรรยาบรรณในการนำเที่ยว ฯลฯ
- คุณลักษณะของมัคคุเทศก์ทั่วไป เช่น มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและต่างประเทศ เป็นอย่างดี มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกภาพดี มีความกระตือรือร้น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ฯลฯ
- บทบาท ความสำคัญและผลกระทบของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเกียรติภูมิของประเทศ
 - มารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ทั่วไป
 - จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ทั่วไป (ให้เห็นหนักในการประพฤติปฏิบัติและเป็นตัวอย่างที่ดี)
 - บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน
 - การรับงานทั้งประเภทนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย(Inbound) นักท่องเที่ยวไทยไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ (Outbound) และนักท่องเที่ยวไทยในประเทศ (Domestic)
 - มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำเที่ยว
 - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการนำเที่ยว และเงื่อนไขต่าง ๆ ของการนำเที่ยว
 - ศึกษาความเป็นไปได้ของรายการนำเที่ยว
 - เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การเตรียมตัวก่อนออกปฏิบัติหน้าที่
 - การศึกษาเส้นทางการเดินทาง
 - การศึกษารายการนำเที่ยวเพื่อคัดเลือก
 - การติดต่อกับหน่วยงาน เครือข่ายการท่องเที่ยวต่าง ๆ
 - การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว
 - การเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเที่ยว
- การรับเข้าและส่งออกที่สนามบิน ท่าเรือ สถานีรถไฟ และรถยนต์
 - ขั้นตอนของการรับเข้า-ส่งออก
 - ข้อควรคำนึงต่าง ๆ ในการรับเข้า-ส่งออก
- เทคนิคการนำชมสถานที่และการอธิบายให้ข้อมูล
- เทคนิค 3 E (Entertainment, Excitement, Education)
- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการนำเที่ยว เช่น ปัญหาสุขภาพและชีวิต ปัญหาที่พัก ปัญหา
ยานพาหนะ อุบัติเหตุ รวมถึงปัญหาการหลงทางและของสูญหาย เป็นต้น
 - การอำนวยความสะดวกในระหว่างการเดินทาง
 - การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
 - ค่าตอบแทนโดยชอบจากการนำเที่ยว
 - สถานภาพของอาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไปในปัจจุบัน
 - บทบาทและการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อ.ป.ท.) และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
 - นันทนาการที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยว

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๒	ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทของประวัติศาสตร์โลก
- นำเสนอในรูปของตารางเวลา (Time Chart) แรกอยู่ในตำรากลางโดยเสนอประวัติศาสตร์ไทย
- ชุมชนและสังคมโบราณในประวัติศาสตร์ไทย
- พื้นฐานรากเหง้าของการก่อตัวของอารยธรรมไทย
- การแบ่งสมัยประวัติศาสตร์ (ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงรัตนโกสินทร์)
- การก่อตั้งและพัฒนาการของอาณาจักรไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงรัตนโกสินทร์
- วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคม สอนตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน โดยใช้ยุคสมัยเป็นหลัก
- เน้นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ยุทธหัตถี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรใช้วิธีการสอนในแนวตั้ง (Vertical Line) โดยใช้สมัยเป็นตัวตั้ง เช่น เมื่อกล่าวถึงสมัยสุโขทัย ก็สอนเรื่องการก่อตั้งอาณาจักร วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจและสังคม แล้วจึงเริ่มสอนสมัยอยุธยาต่อไป

๒. ควรสอนในแง่ของการบูรณาการ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๓	สังคมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของสังคมไทย
- การศึกษาสังคมไทย และลักษณะสังคมไทย
- การมีวิถีชีวิตแบบไทย
- การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ในวิถีไทย
- ความสัมพันธ์ของคนในชนบท ความเชื่ออาหาร และทุนทางสังคม
- วิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบไทย
- บุคคลสำคัญที่ควรศึกษา เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีไทย และพระบิดาของมัคคุเทศก์ไทย

- ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย
- ประชากร : เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา (ภาษาถิ่นและสำเนียง)
- อาชีพ/รายได้ : ความแตกต่างกันในอาชีพและรายได้
- สถาบัน : ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือสถาบันเศรษฐกิจ/ครอบครัว/การปกครอง/

การศึกษา/ศาสนา/นันทนาการ

- ค่านิยม/ความเชื่อของสังคมไทย
- ค่านิยม/ความเชื่อของคนในชนบทและในเมือง
- สังคม และอัตลักษณ์ของความเป็นไทย
- การดำรงอยู่ของวิถีไทย และการเป็นแบบอย่างจิตวิญญาณไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๔	วัฒนธรรมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- องค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย
- ลักษณะและประเภทของวัฒนธรรมไทย
- การเกิดวัฒนธรรมไทย
- การถ่ายทอดและการรับวัฒนธรรม
- การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม
- การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น
- การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
- กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- ประเภทของวัฒนธรรม ได้แก่
 - วัฒนธรรมหลวง
 - วัฒนธรรมราษฎร์ เช่น

⇒ วัฒนธรรมหลัก (Main culture) ของคนตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บและตายทั้งประเทศ
เช่น ภาษา การบวชเรียน เป็นต้น

⇒ วัฒนธรรมรอง (Sub culture) เป็นวัฒนธรรมของคนกลุ่มน้อย วัฒนธรรมท้องถิ่น
รวมถึงภาษาถิ่น

- การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ
- การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม
- ปัญหาของวัฒนธรรมไทย
- การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (Cross-culture Study)
- การอนุรักษ์ ส่งเสริมและดำรงรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทย
(ให้เน้นความเป็นไทยที่ไม่เหมือนชนชาติอื่น)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๕	พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ประวัติพุทธศาสนา
- พระพุทธศาสนาในนิกายต่างๆ
- พัฒนาการของนิกายในพระพุทธศาสนา
- ข้อแตกต่างระหว่างเถรวาทกับมหายาน
- การรับพระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย
- พุทธศาสนาแบบเถรวาทและมหายาน
- หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เช่น หลักรัตนตรัย หลักอริยสัจสี่ หลักศรัทธา และ

หลักธรรมสำหรับมัคคุเทศก์ทั่วไป

- อิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมและคตินิยมของไทย
- พุทธศาสนาในฐานะวัฒนธรรม (พุทธวัฒนธรรม)
(เน้นการเชื่อมโยงความเป็นมาของพุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน)
- นักท่องเที่ยว เช่น ชาวมุสลิม เช่น ชาวมุสลิม กล่าวถึง จุดเริ่มต้น วิวัฒนาการและหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ควบคู่กับศาสนาอิสลาม (แต่ไม่ใช้การเปรียบเทียบ)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๖	ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย	๑๒

เนื้อหา ประกอบด้วย

การจำแนกประเภทงานศิลปะในสมัยต่าง ๆ ประกอบด้วย

๑) จิตรกรรม

- ประเภทและลักษณะของงานจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- เรื่องราวและสาระในภาพจิตรกรรม
- วัสดุ เครื่องมือ และวิธีการจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- การนำเสนองานจิตรกรรม
- จิตรกรรมไทยสมัยต่าง ๆ

๒) ประติมากรรม

- ประเภทและลักษณะของงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- เรื่องราวและสาระในงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- วัสดุอุปกรณ์และวิธีการประติมากรรม
- รูปแบบและการนำเสนองานประติมากรรม
- ประติมากรรมไทยสมัยต่าง ๆ เน้นประติมากรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธรูป

๓) สถาปัตยกรรม

- ประเภทและลักษณะของงานสถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณี
 - สถาปัตยกรรมประเภทศาสนจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทราชอาณาจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทที่อยู่ของสามัญชน
- สถาปัตยกรรมไทยสมัยต่าง ๆ

๔) ประณีตศิลป์ เช่น ตู๊กตา เครื่องถ้วย เป็นต้น

- ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อศิลปกรรมและโบราณสถาน
- ระบบนิเวศที่มีผลกระทบกับศิลปกรรมและโบราณสถาน
- กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในการเข้าชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ
- การนำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุออกนอกประเทศ-เข้าประเทศ
- ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติ
- กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๗	วรรณคดีไทย เพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะวรรณคดีไทย
- วรรณคดีไทยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว
- วรรณคดีทางพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง ทศชาติชาดก และรามเกียรติ์ เป็นต้น
- ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับวิถีชีวิตคนไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- วรรณคดีที่มีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย เช่น พระอภัยมณี และวรรณกรรม

ท้องถิ่น (นิทานพื้นบ้าน) ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๘	นาฏศิลป์และดนตรีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑) นาฏศิลป์

- พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เกี่ยวกับ
 - ภาษานาฏศิลป์
 - โขน
 - ละคร
 - การฟ้อนรำ
 - อื่น ๆ
- นาฏศิลป์พื้นบ้านของแต่ละภาค และการแสดงอื่น ๆ
- สถานที่ที่มีการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญ

๒) ดนตรีไทย

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย
- ประเภทของเครื่องดนตรีไทย
- วงดนตรีของไทยแบบต่าง ๆ
- บทบาทของดนตรีไทย
- ลักษณะเฉพาะของดนตรีไทยแต่ละภาค
- สถานที่ที่มีการแสดงดนตรีไทยที่สำคัญ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๙	เทศกาลและงานประเพณีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของเทศกาลและประเพณี
- ความสำคัญของเทศกาลและประเพณีที่น่าสนใจทางการท่องเที่ยว
- เทศกาลและงานประเพณีไทยที่สำคัญในช่วงเวลาต่าง ๆ ของปีตามภาคต่าง ๆ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงและบุญบั้งไฟ (กำหนดให้ยกตัวอย่างภาคละ ๑ เทศกาล)
- กีฬาที่ถือเป็นประเพณีและเป็นที่ยึดมั่นในนามของกีฬาไทย เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย ว่าวชนไก่ กัดปลา ฯลฯ รวมถึงการละเล่นพื้นบ้าน เช่น ฝีตาโชน เป็นต้น
- การฟื้นฟูคตินิยมและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและงานประเพณี
- กิจกรรมที่สร้างขึ้นในประเพณีต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเข้าพรรษา ฯลฯ
- การให้ความสำคัญของประเพณีพื้นฐานของท้องถิ่น เช่น ชนัว วิ่งควาย เป็นต้น (เน้นการนำเสนอที่สร้างสรรค์)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๐	อาหาร ขนมและผลไม้ไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ลักษณะอาหารไทยและขนมไทยโดยทั่วไป
 - ลักษณะอาหารไทยทั้งสี่ภาค
 - ศิลปะการปรุงอาหารไทยและขนมไทย
 - ประเภทอาหารไทยยอดนิยม เช่น ต้มยำกุ้ง ขนมจีน ส้มตำ ฯลฯ รวมถึงอาหารว่าง และของ
ขบเคี้ยว
 - อาหารเพื่อสุขภาพ
 - คุณประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด กระชาย ข่า ขิง ฯลฯ
 - เครื่องครัวไทย และการเลือกใช้ภาชนะ
 - การจัดสำรับและการรับประทานอาหารแบบไทย
 - กรรมวิธีการทำขนมไทย (ขนมไทยแท้ และขนมไทยที่พัฒนาการมาจากชาติอื่น) เช่น สลัดงา
ขนมชั้น ถั่วแป็บ ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง หม้อแกง เป็นต้น
 - อธิบายและระบุผลไม้ไทย ตามฤดูกาลต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาค รวมถึงเครื่องดื่ม น้ำผลไม้/
น้ำสมุนไพร / น้ำเม่าต่าง ๆ
 - การเลือกร้านอาหารที่มีเครื่องหมายรับรองของกระทรวงสาธารณสุข เช่น ร้านอาหารสะอาด
และรสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) ให้กับนักท่องเที่ยว
 - มาตรฐานฝีมือแรงงานสาขาการประกอบอาหารไทย
- (เน้นความเป็นไทยแท้ ๆ ส่วนของต่างชาติเป็นส่วนรอง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๑	มรดกและภูมิปัญญาไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ความหมายและความสำคัญของมรดกและภูมิปัญญาไทย ได้แก่

๑) ที่อยู่อาศัย

- ลักษณะของที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- รูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- มรดกและภูมิปัญญาไทยด้านที่อยู่อาศัย

๒) หัตถกรรมไทย

- ความหมายและประเภทของหัตถกรรมไทย
- คุณค่าของงานหัตถกรรมไทย
- หัตถกรรมไทยและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคต่าง ๆ
- แหล่งผลิตงานหัตถกรรมไทย
- คุณภาพ ราคา และประโยชน์ของหัตถกรรมไทย
- การส่งเสริมผลงานศิลปหัตถกรรม
- ศูนย์หัตถกรรมของประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และศูนย์หัตถกรรม

ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เพรวบ้านโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

๓) การแต่งกายตามแบบไทย

- รูปแบบการแต่งกาย ชาย-หญิง
ชาย : โจงกระเบน ผ้าขาวม้า โสร่ง เตี่ยว ฯลฯ
หญิง : โจงกระเบน ผ้าซิ่น ผ้าถุง ฯลฯ
- วัสดุที่ใช้ในการผลิต : ผ้าไหม ไยสัตว์ ไยพืช
- กระบวนการผลิต : เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต : หูก กี่ แว ฯลฯ
- ภูมิปัญญาชาวบ้าน : การย้อมสี การออกแบบลวดลาย (น้ำไหล) วิธีการทอผ้า (จก ชิด

ล้วง มัดหมี่)

- เครื่องประดับ

๔) การรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

- การรักษาโรค (เวชบำบัด กายบำบัด และจิตบำบัด)
- การนวดไทยและสปา
- สมุนไพรและยาแพทย์แผนไทย (พืช สัตว์ แร่ธาตุ)
- ความเชื่อในท้องถิ่น เช่น ผ่าในพิธีกรรม

๕) การนำชมในพิพิธภัณฑ์

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 - พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
- ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๒	ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ประเภทของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

- ๑) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและมรดกโลก เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- ๒) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่
 - อุทยานประวัติศาสตร์ไทย
 - แหล่งโบราณคดีและโบราณสถานสำคัญในท้องถิ่น
 - พิพิธภัณฑสถาน
 - ชุมชนที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญในภาคต่างๆ
 - ภาคเหนือ เช่น ชุมชนบ้านถวาย หมู่บ้านชาวเขา และเหมืองกุง
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ชุมชนด่านเกวียน หมู่บ้านชนเผ่า หมู่บ้านสวย หมู่บ้านผู้ไท หมู่บ้านพวน และหมู่บ้านญวน
 - ภาคใต้ เช่น ชุมชนเกาะยอ ชุมชนพุมเรียง ชุมชนชาวเล ชุมชนซาไก ชุมชน

เครื่องมรดกศรีธรรมราช

- ภาคกลาง เช่น ชุมชนบ้านญี่ปุ่น ชุมชนบ้านโปตุเกส และตลาดน้ำดำเนินสะดวก
- กรุงเทพมหานคร ได้แก่ พระบรมมหาราชวังและวัดสำคัญ

- ความหมายและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- วิธีการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ
- ประโยชน์ของการพิทักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
- บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว เช่น พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒๑.๑๓	หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- ความเป็นมาและพัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - พัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ทำอย่างไรให้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การสื่อความหมายทางธรรมชาติและจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - วิธีการ/รูปแบบการสื่อความหมายธรรมชาติ
 - การนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพมัคคุเทศก์

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๔	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ งานบริการของสายการบินและธนาคาร	๕

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการบิน
 - งานบริการบนเครื่องบินและภาคพื้นดิน
 - การสำรองที่นั่ง
 - การอ่านบัตรโดยสาร และชนิดของบัตรโดยสาร (Ticketing)
 - คำจำกัดความ และคำอธิบายของศัพท์สายการบิน
 - ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธนาคาร
 - การทำธุรกรรมการเงินกับธนาคาร เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา การขออนุมัติวงเงิน
- และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๕	พิธีการเข้าออกราชอาณาจักรและพิธีการทางศุลกากร	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

- หนังสือเดินทางและประเภทของหนังสือเดินทาง
- การตรวจตราหนังสือเดินทาง
 - ประเภทของการตรวจประทับตราหนังสือเดินทาง
 - การยกเว้นการตรวจลงประทับตราหนังสือเดินทาง
 - กำหนดระยะเวลาอนุญาตของการตรวจประทับตราหนังสือเดินทาง
- การกรอกแบบฟอร์มการเข้าออกราชอาณาจักร
- พิธีการทางศุลกากรสำหรับผู้โดยสารขาเข้า-ออก
- ขงต้องห้ามและขงต้องสำแดงในการนำเข้า-ออกราชอาณาจักร
- การนำเงินตราเข้า-ออกราชอาณาจักร
- สภาพปัญหาของการตรวจคนเข้าเมือง

เส้นทางการศึกษานอกสถานที่

Field Trip Route

การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้งและให้เลือกอีก ๔ เส้นทาง โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการทัศนศึกษา (Field Trip) โดยแต่ละเส้นทางที่เลือกต้องมีตัวชี้วัดว่าต้องการศึกษาอะไร เช่น โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น หากสามารถดำเนินการได้อาจไม่จำเป็นต้องครบทุกแห่งที่ระบุ แต่ควรเป็นการทัศนศึกษาแบบเกาะกลุ่มในสถานที่ที่เป็นตัวอย่าง

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขออนุมัติจัดการฝึกอบรมนั้น ๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ๆ

๒. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่สถาบันการศึกษาได้รับอนุมัติให้จัดการฝึกอบรม

เส้นทางที่ ๑

พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

พระบรมมหาราชวัง

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร

วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร

วัดบวรนิเวศวิหารราชวรมหาวิหาร

วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร

และพระที่นั่งวิมานเมฆ ฯลฯ

วัด และสถานที่สำคัญอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร

เส้นทางที่ ๒

จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงราย

จังหวัดลำปาง

วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระธาตุจอมปิง
ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย น้ำตกวังแก้ว เขื่อนกิ่วลม ฯลฯ

จังหวัดลำพูน

อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร อุทยานแห่งชาติแม่ปิง
อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล น้ำตกก่อ วัดเจดีย์กู่กุด ฯลฯ

จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดเชียงใหม่ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวง
วัดเจดีย์เจ็ดยอด วัดสวนดอก น้ำตกห้วยแก้ว อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ดอยปุย อุทยานแห่งชาติ
ดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติออบหลวง อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง น้ำพุร้อนสันกำแพง ฯลฯ

จังหวัดเชียงราย

วัดร่องชุ่น วัดพระธาตุจอมกิตติ พระธาตุ ๙ จอม แม่สาย สามเหลี่ยมทองคำ
พระตำหนักดอยตุง ดอยแม่สลอง วนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ วัดป่าสัก วัดพระแก้ว ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๒

เส้นทางที่ ๓

จังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลกและสุโขทัย

จังหวัดกำแพงเพชร

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองลาน อุทยานแห่งชาติแม่वंงศ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า วนอุทยานเขาสน ฯลฯ

จังหวัดพิษณุโลก

วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ เขาสมอแครง ฯลฯ

จังหวัดสุโขทัย

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดตระพังเงิน วัดพระพายหลวง วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดเชตุพน แหล่งโบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย เนินประสาธพระร่วง พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๓

เส้นทางที่ ๔

จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

จังหวัดนครราชสีมา

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ศาลหลักเมือง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดศาลาลอย อุทยานไม้กลายเป็นหิน เขื่อนลำตะคอง น้ำตกหินเพิง เขื่อนลำพระเพลิง ถ้ำเขาจันทร์งาม ฯลฯ

จังหวัดบุรีรัมย์

อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำ ปราสาทกู่สวนแตง วนอุทยานเขากระโดง เขื่อนลำนางรอง ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านนาโพธิ์ วัดโพธิ์ข่อย อ่างเก็บน้ำทุ่งแหลม ฯลฯ

จังหวัดศรีสะเกษ

น้ำตกสำโรงเกียรติ น้ำตกห้วยจันทร์ บึงนกเป็ดน้ำไพรบึง ฯลฯ

จังหวัดสุรินทร์

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมู่บ้านช้าง วนอุทยานพนมสวาย เขตอนุรักษ์พันธุ์ไม้ สนสองใบ ปราสาทบ้านไพล ปราสาทศรีขรภูมิ ปราสาทเมืองที ฯลฯ

จังหวัดอุบลราชธานี

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม แก่งสะพือ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ แม่น้ำสองสี อุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย วัดทุ่งศรีเมือง วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) วัดหนองป่าพง เขื่อนสิรินธร ภาพเขียนสีโบราณ ฯลฯ

จังหวัดอำนาจเจริญ

พระมงคลมิ่งเมือง วัดถ้ำแสงเพชร วนอุทยานภูสิงห์-ภูผาผึ้ง อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว แหล่งโบราณคดีบ้านโพนเมือง แก่งต่างหล่าง ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๔

เส้นทางที่ ๕

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระราชวังบางปะอิน วัดนิเวศธรรมประวัติราชวรวิหาร อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดไชยวัฒนาราม วัดพระศรีสรรเพชญ์ วิหารพระมงคลบพิตร วัดมหาธาตุ วัดหน้าพระเมรุ วัดราชบูรณะ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ฯลฯ

จังหวัดลพบุรี

พระปรางค์สามยอด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ทุ่งทานตะวัน พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน ฯลฯ

จังหวัดอ่างทอง

บ้านทรงไทยจำลอง วัดอ่างทองวรวิหาร วัดต้นสน วัดสุวรรณเสวริยาราม วัดป่าโมกวรวิหาร หมู่บ้านท่ากลอง วัดไชโยวรวิหาร สวนนกธรรมชาติ ฯลฯ

จังหวัดสิงห์บุรี

อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจันและอุทยานค่ายบางระจัน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอินทร์บุรี เมืองโบราณบ้านคูเมือง อุทยานแม่ลามาธาราษานุสรณ์ แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย วัดพิบูลทอง ฯลฯ

วัด และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๕

เส้นทางที่ ๖

จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรีและสุพรรณบุรี

จังหวัดนครปฐม

องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย สวนสามพราน พุทธมณฑล ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ตลาดบางหลวง ฯลฯ

จังหวัดราชบุรี

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำคลองโพธิ์หัก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ วัดขนอน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม เมืองโบราณบ้านคูบัว บ่อน้ำพุร้อนโป่งกระทิง ถ้ำฤๅษีเขาสูง เขาก่อนจันทร์ ธารน้ำร้อนบ่อคลึง สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง สวนภูมิปัญญาชาวบ้าน (พิพิธภัณฑ์ภโวทัย) ถ้ำเขabin ถ้ำจอมพล เขาช่องพราน ฯลฯ

จังหวัดเพชรบุรี

วัดมหาธาตุวรวิหาร อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) ชายหาดชะอำ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน หาดปึกเตียน พระรามราชินีเวศน์ เขابันไดอิฐ หาดเจ้าสำราญ ฯลฯ

จังหวัดกาญจนบุรี

หอศิลป์และพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ (พิพิธภัณฑ์อักษะชลยศึก) สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก สะพานข้ามแม่น้ำแคว อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ อุทยานแห่งชาติ ไทรโยค หมู่บ้านช้างไทรโยค เขื่อนวชิราลงกรณ์ อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ อุทยานแห่งชาติเขาแหลม วัดวังแก้วเวภาราม อุทยานแห่งชาติเอราวัณ เขื่อนศรีนครินทร์ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บ้านหนองขาว ฯลฯ

จังหวัดสมุทรสาคร

วัดโคกขาม ศาลพันท้ายนรสิงห์ วัดช่องลม วัดป่าชัยรังสี ป้อมวิเชียรโชฎก ฯลฯ

จังหวัดสมุทรสงคราม

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์รัชกาลที่ ๒ (อุทยาน ร.๒) ตลาดน้ำอัมพวา วัดจุกเสม็ด ดอนหอยหลอด ตลาดน้ำท่าคา วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (หลวงพ่อบ้านแหลม) ฯลฯ

จังหวัดสุพรรณบุรี

พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี บึงฉวาก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชวานาไทย หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดไผ่โรงวัว วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร ตลาดสามชุก ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๖

เส้นทางที่ ๗

จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

จังหวัดชลบุรี

วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร วัดใหญ่อินทาราม หาดบางแสน เขาสามมุก สถาบัน
วิทยาศาสตร์ทางทะเล เกาะสีชัง สวนสัตว์เปิดเขาเขียว หาดพัทยา หาดจอมเทียน ปราสาทสังฆกรรม
สวนเสือศรีราชา น้ำตกชั้นตาเถร ฯลฯ

จังหวัดระยอง

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ หาดแม่รำพึง แหลมแม่พิมพ์ หาดพญานและหาดปลา อุทยานแห่งชาติ
เขาชะเมา-เขาวง อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด สวนวังแก้ว พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่
วัดบ้านดอน ฯลฯ

จังหวัดจันทบุรี

แหลมเสด็จ-อ่าวคุ้งกระเบน คุ้งวิมาน อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ วัดเขาสุกิม
อุทยานแห่งชาติน้ำตกพริว แหล่งเรือโบราณ สำนักงานโบราณคดีใต้น้ำ น้ำตกกระทิง โบราณสถาน
ค่ายเนินวง วนอุทยานเขาแหลมสิงห์ ฯลฯ

จังหวัดตราด

เกาะกูด เกาะหมาก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เกาะปุย แหลมงอบ วัดบุปผาราม
วัดเมืองเก่าแสนตุ้ม วัดโยธานิมิต น้ำตกสลัดได ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๗

เส้นทางที่ ๘

จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง

จังหวัดชุมพร

อนุสรณ์สถานกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ หาดทรายรี หาดภราดรภาพ หาดผาแดง
วนอุทยานเขาพวง ปากน้ำชุมพร วัดพระธาตุสวี อ่าวทุ่งมะขาม น้ำตกเหวไหลม วนอุทยานน้ำตก
กะเปาะ อุทยานแห่งชาติคลองเพรา บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ฯลฯ

จังหวัดระนอง

สุสานเจ้าเมืองระนอง คอคอดกระ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน วัดสุวรรณคีรี วัดหาดส้มแป้น
น้ำตกโตนเพชร อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมสน หาดส้มแป้น ฯลฯ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เทือกเขาบรรทัด สวนโมกขพลาราม วัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร เกาะสมุย เกาะพะงัน
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะนางยวน ตกหมึกหอมที่คันธูลี (สุราษฎร์ธานี) ฟาร์มหอยนางรม
อำเภอกาญจนดิษฐ์ วิทยาลัยฝึกลิง เกาะเต่า คลองร้อยสาย ชุมชนลีเล็ด อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง
(ล่องแก่งคลองยัน) อุทยานแห่งชาติเขาสก และเขื่อนรัชชประภา ฯลฯ

จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดสวนป่า กำแพงเมือง บ้านคีรีวง น้ำตกพรหมโลก
หาดขนอม อุทยานแห่งชาติเขาหลวง น้ำตกกรุงชิง วัดเจดีย์หลวง วัดธาตุนาราม แหล่งโบราณคดีเขาคา
แหลมตะลุมพุก หาดลิซล และหาดหินงาม ฯลฯ

จังหวัดพัทลุง

อุทยานนกน้ำทะเลน้อย ภูเขาอกทะลุ หาดแสนสุขลำปำ วัดคูหาสวรรค์ หาดไข่เต่า
น้ำตกไพรวัลย์ บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน และน้ำตกตะโหมด อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๘

เส้นทางที่ ๙
จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

จังหวัดภูเก็ต

แหลมพรหมเทพ หาดกะรน หาดกะตะ หาดป่าตอง หาดราไวย์ เกาะสิเหร่ เขารัง วัดไชยธาราราม (วัดฉลอง) หมู่บ้านไทยภูเก็ต อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (หาดในยาง) อนุสาวรีย์สตรี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง ฯลฯ

จังหวัดพังงา

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ (วัดบางเหรียง) วัดถ้ำสุวรรณคูหา อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำรู่ อุทยานแห่งชาติเขาลำปี หาดท้ายเหมือง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เกาะยาวใหญ่และเกาะยาวน้อย ถ้ำลอด เกาะปันหยี เขาพิงกัน เขาตะปู เขาช้าง ถ้ำฤๅษีสวรรค์ และถ้ำลูกเสือ ฯลฯ

จังหวัดกระบี่

สุสานหอย พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม หมู่เกาะในทะเลอ่าวนาง หมู่เกาะในทะเลอ่าวลึก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา เกาะลันตาใหญ่ อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี สระมรกต น้ำตกร้อน ถ้ำเล เขากอบ หาดเจ้าไหม เขาชนาน้ำ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา คลองสองน้ำ ฯลฯ

จังหวัดตรัง

ทะเลตรัง เกาะเชือก น้ำตกเขาลึก สระกะพังสุรินทร์ อุทยานนกน้ำ คลองลำซามัน อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เกาะมุก ถ้ำมรกต เกาะไหง เกาะกระดาน หาดปากเมง ทะเลสองห้อง น้ำตกโตนเต๊ะ วนอุทยานเขาช่อง ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๙

เส้นทางที่ ๑๐

จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

จังหวัดสงขลา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา พิพิธภัณฑคดีชนวิทยาสถาบันทักษิณคดีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง วัดมัสยิดมามาวาส แหลมสมิหลา อุทยานนกน้ำคูขุด ทะเลสาบสงขลา เกาะยอ สะพานติณสูลานนท์ น้ำตกโตนงาช้าง ฯลฯ

จังหวัดสตูล

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล ถ้ำภูผาเพชร อุทยานแห่งชาติทะเลบัน อุทยานแห่งชาติตะรุเตา อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา เกาะหลีเป๊ะ หมู่เกาะอาดัง-ราวี หาดปากบารา ฯลฯ

จังหวัดยะลา

อุทยานแห่งชาติบางลาง เขื่อนบางลาง หมู่บ้านชาไก วนอุทยานน้ำตกธารโต น้ำตกอินทรศร พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข ฯลฯ

จังหวัดนราธิวาส

พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป ชายหาดนราทัศน์ เกาะยาว น้ำตกบาโจ ฯลฯ

จังหวัดปัตตานี

ศาลหลักเมืองปัตตานี วัดช้างให้ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว หาดชลาชัย ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๑๐

เส้นทางที่ ๑๑

จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย

จังหวัดขอนแก่น

บึงแก่นนคร พระธาตุขามแก่น บึงทุ่งสร้าง เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติภูเวียง เมืองโบราณโนนเมือง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน พระมหาธาตุแก่นนคร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขอนแก่น ภูแก้ว หมู่บ้านงูจงอาง อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เมืองโบราณโนนเมือง ศาลาไหมไทย ผานกเค้า ฯลฯ

จังหวัดชัยภูมิ

ป่าหินงาม ทุ่งดอกกระเจียว น้ำตกไทรทอง อุทยานแห่งชาติตาดโตนและมอหินขาว น้ำตกตาดฟ้า อุทยานแห่งชาติภูแลนคา พระธาตุหนองสามหมื่น ปรากฏ์ภูเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ถ้ำวิเวียง ฯลฯ

จังหวัดเลย

อุทยานแห่งชาติภูกระดึง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง แก่งคุดคู้ พระธาตุสี่สองรัก อุทยานแห่งชาติภูเรือ สวนหินผางาม ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย วนอุทยานภูผาล้อม วัดศรีคุณเมือง หมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำ ฯลฯ

จังหวัดหนองบัวลำภู

แหล่งโบราณคดีภูผยา ถ้ำเอราวัณ สุสานหอยล้านปี มณฑปหลวงปู่ขาว ถ้ำสุวรรณคูหา ฯลฯ

จังหวัดอุดรธานี

สวนสาธารณะหนองประจักษ์ศิลปาคม พระพุทธบาทบัวบก พระพุทธบาทบัวบาน อุทยานธารงาม-ภูฝอยลม วัดป่าบ้านตาด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง วัดถ้ำกลองเพล น้ำตกยุงทอง พระพุทธบาทหลังเต่า ฯลฯ

จังหวัดหนองคาย

สะพานมิตรภาพไทย-ลาว พระธาตุหนองคาย (พระธาตุกลางน้ำ) วัดหินหมากเป้ง พระธาตุบังพวน พระธาตุบุ (โพนจิกเวียงจัว) ภูทอก ศาลาแก้วกู่ น้ำตกธารทิพย์ น้ำตกธารทอง หาดจอมมณี ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๑๑

เส้นทางที่ ๑๒

จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนมและมุกดาหาร

จังหวัดมหาสารคาม

พระธาตุนาตุน พระพุทธรูปมิ่งเมือง วนอุทยานโกสัมภี แก่งเลิงจาน กู่สันตรัตน์ ป่าคุณลำพัน หมู่บ้านปั้นหม้อ บ้านหนองเขื่อนช้าง บ้านแพง กุ่มหาธาตุ (ปราสาทกู่บ้านเขวา) ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน ฯลฯ

จังหวัดร้อยเอ็ด

ปราสาทปราสาทกู่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติร้อยเอ็ด บึงปลาญชัย วนอุทยานผาน้ำน้อย วัดบูรพาภิราม กู่กาสิงห์ มหาเจดีย์ชัยมงคล ฯลฯ

จังหวัดยโสธร

พระธาตุก่องข้าวน้อย วัดมหาธาตุ กู่ถ้ำพระ พระพุทธบาทยโสธร ฯลฯ

จังหวัดกาฬสินธุ์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสิรินธร หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง เมืองฟ้าแดดสงยาง เขื่อนลำปาว น้ำตกผานางคอย กลุ่มทอผ้าแพรวา วนอุทยานภูพระ ฯลฯ

จังหวัดสกลนคร

พระธาตุเชิงชุม หนองหาน สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พระธาตุดุม พระตำหนักภูพาน ราชนิเวศน์ อุทยานแห่งชาติภูพาน พระธาตุเพ็ก อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก เขื่อนน้ำพุง เขื่อนน้ำอูน ฯลฯ

จังหวัดนครพนม

วัดมหาธาตุ พระธาตุพนม วัดศรีเทพประดิษฐาราม พระธาตุท่าอุเทน อุทยานแห่งชาติภูสิงห์ วนอุทยานน้ำตกตาดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ พระธาตุเรณูนคร พระธาตุศรีคุณ พระธาตุมหาชัย ฯลฯ

จังหวัดมุกดาหาร

วัดศรีมงคลใต้ พระพุทธสิงห์สอง อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ๒ น้ำตกตาดโตน หอยสม้ยหิน วนอุทยานภูหมู ภูผาเทิบ แก่งกะเบา ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๑๒

ภาคผนวก

Appendix

การวิเคราะห์/สังเคราะห์ และความจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร

๑. กรอบความคิดที่พึงประสงค์ของการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ ๓ ประเด็น คือ

๑.๑ มัคคุเทศก์ ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความหมายกว้าง และสิ่งที่มัคคุเทศก์จะต้องมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

- ๑) ผู้ให้บริการ
- ๒) ผู้ให้คำแนะนำ
- ๓) ผู้ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ

๑.๒ มัคคุเทศก์ที่พึงประสงค์ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- ๑) การมีศักยภาพ(potential)/สมรรถนะ (competency)
- ๒) การมีมาตรฐาน (standardization)
- ๓) การมีธรรมาภิบาล (good governance)
- ๔) การมีจิตใจใฝ่บริการ (service mind)
- ๕) การเป็นตัวอย่างที่ดี (role model) และนำเที่ยวต่างประเทศได้

๑.๓ สิ่งที่ยุทธนาให้มัคคุเทศก์มี

- ๑) เก่งตน (Self-management competency)
- ๒) เก่งคิด (Conceptual competency)
- ๓) เก่งคน (Human competency)
- ๔) เก่งสื่อสาร (Communication competency)
- ๕) เก่งงาน (Technical competency)

๒. การวิเคราะห์หลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (SWOT Analysis) ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หลักสูตรการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ทั่วไป (ไทย) และหลักสูตรการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ทั่วไป (ต่างประเทศ) ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีจำนวน ๓๙ หน้า

จุดแข็ง

- ๑) การกำหนดให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานในการเป็นมัคคุเทศก์ทั่วไปทั้งไทยและต่างประเทศ
- ๒) มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จากเดิมที่ใช้มาก่อน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๓) มีการแยกหลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (ไทย) และหลักสูตรมัคคุเทศก์ (ต่างประเทศ)

ตามประเภท ชัดเจน

- ๔) มีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาวิชา

๕) มีการกำหนดมาตรฐานภาษาต่างประเทศ โดยมีคณะกรรมการมาตรฐานภาษาต่างประเทศสำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยจัดทำแบบทดสอบ

จุดอ่อน

๑) หลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (เดิม) มีการใช้มาหลายปี แม้มีการปรับปรุงแต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๒) หลักสูตรการฝึกอบรม (เดิม) มีเนื้อหาการฝึกอบรมไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

๓) หลักสูตรการฝึกอบรม (เดิม) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร ทุก ๆ ๕ ปี

๔) หลักสูตรการฝึกอบรม (เดิม) เนื้อหาการฝึกอบรมไม่ทันสมัยและไม่มีการเรียงลำดับได้แก่

๔.๑ ไม่มีการระบุการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ชัดเจน

๔.๒ ไม่มีการระบุระบบการฝึกอบรม

๔.๓ ไม่มีการระบุการลงทะเบียนการฝึกอบรม

๔.๔ ไม่มีการระบุระบบการวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรม

๔.๕ ไม่มีการระบุโครงสร้างหลักสูตร จำนวนชั่วโมงในรายวิชา และการศึกษานอกสถานที่รายวิชา (มีเพียงขอบเขตเนื้อหา ไม่มีคำอธิบายรายวิชา และกล่าวถึงจำนวนชั่วโมงรวมในวิชาความรู้พื้นฐาน และวิชาความรู้เฉพาะสาขา เท่านั้น)

๔.๖ ไม่มีการประกันคุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ทั่วไป

๔.๗ ไม่มีการกล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร

๔.๘ ไม่มีการระบุถึงการติดตามและประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม และเมื่อสำเร็จการฝึกอบรม

โอกาส

- ๑) การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์
- ๒) การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้มีคณาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมมีศักยภาพและมาตรฐาน
- ๓) การปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไปให้เป็นหลักสูตรแกนกลาง ของทุกของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการฝึกอบรม
 - ๔) การปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้บังคับในการอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง
 - ๕) บทบาท หน้าที่การกำหนดหลักสูตรมัคคุเทศก์แต่เดิมนั้นกำหนดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นหน่วยงานภาครัฐ คือ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ จึงต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับการกำหนดมาตรฐานมัคคุเทศก์ และสอดคล้องกับกองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว เพื่อเป็นการคุ้มครองนักท่องเที่ยว
 - ๖) การสร้างมัคคุเทศก์ให้มีความเป็นวิชาชีพเฉพาะ (Professional)

อุปสรรค (ภาวะคุกคาม)

- ๑) ผู้ที่จะเข้าฝึกอบรมเป็นมัคคุเทศก์ และสถาบันการศึกษาที่อบรมยังไม่ได้บรรจุเนื้อหาของ การเปลี่ยนแปลงของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็น พระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีเรื่องของผู้นำเที่ยว กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว และระเบียบปฏิบัติ เป็นต้น
 - ๒) ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของโลกและประเทศไทยเป็นสิ่งบั่นทอน หรือทำให้ การท่องเที่ยวชะลอตัวส่งผลต่ออาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไป ที่จะต้องมีการแข่งขันด้วยมาตรฐาน
 - ๓) ยังไม่สามารถการพัฒนาให้มัคคุเทศก์มีมาตรฐาน โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องมักกล่าวถึงมัคคุเทศก์ไทยมีความสามารถต่ำกว่ามัคคุเทศก์ของ ต่างประเทศ ทำให้มัคคุเทศก์คนไทยเป็นเพียง Sitting guide
 - ๔) ยังไม่สามารถทำให้เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทยได้ เนื่องจากมีอุปสรรคทั้งทางด้าน กฎหมายและการปฏิบัติ

ความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

- ๑) สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ได้กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป ให้เป็น “หลักสูตรกลาง”
- ๒) หลักสูตรการอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และไม่ทันสมัย
- ๓) หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปที่ใช้อยู่ได้เปลี่ยนหน่วยงานที่รับผิดชอบคณะกรรมการกำหนดหลักสูตร จึงเป็นคนละชุดกัน
- ๔) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ พร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติของมััคคุเทศก์ทั่วไป ผู้นำเที่ยว ไว้ชัดเจน จึงต้องปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย
- ๕) หลักสูตรที่ใช้อยู่ นั้น ไม่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวสากล
- ๖) รายละเอียดเนื้อหา วิชา และการศึกษานอกสถานที่ควรปรับเนื้อหาวิชาให้ทันกับสภาพการณ์ปัจจุบันและทุกภาคส่วน
- ๗) เพื่อให้มััคคุเทศก์ทั่วไปมีความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการในโลกยุคไร้พรมแดน

หลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอน
การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์

.....

๑. คุณสมบัติของสถาบันที่จัดอบรม

- (๑) ต้องเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการสอนสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวหรือสาขาวิชามัคคุเทศก์
- (๒) การบริหารจัดการในนามของสถาบันการศึกษา
- (๓) มีอาจารย์ประจำ และหรือวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ตรงตามรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างเพียงพอ
- (๔) สถานที่จัดอบรม ห้องประชุมและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๒. การเสนอโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ

- (๑) ให้สถาบันการศึกษาที่มีคุณสมบัติตาม ข้อ ๑ เสนอโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ไปยังสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๒) เอกสารประกอบการพิจารณาประกอบด้วยระเบียบการ ใบสมัคร เอกสารประกอบการฝึกอบรม รายชื่ออาจารย์หรือวิทยากร (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

๓. ขั้นตอนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- (๑) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรที่สถาบันการศึกษาเสนอว่าสอดคล้องกับหลักสูตรที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กำหนด
- (๒) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางอาจส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบสถานที่ดำเนินการฝึกอบรมว่ามีความพร้อมสามารถดำเนินการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ขั้นตอนและวิธีการจัดการฝึกอบรมที่สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการ

(๑) การประชาสัมพันธ์โครงการและการรับสมัครผู้เข้ารับการฝึกอบรมกระทำได้เมื่อโครงการและหลักสูตร ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางแล้ว

(๒) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

(ค) วุฒិการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกลาง

- หลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา

- หลักสูตรมัคคุเทศก์เฉพาะ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น

(ง) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กำหนด

(จ) ไม่เป็นผู้กมลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(ฉ) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๓) สถาบันการศึกษาที่จะดำเนินการฝึกอบรม ต้องตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ถูกต้องทุกราย

(๔) หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล

(ก) การสอบข้อเขียน

(ข) การสัมภาษณ์

โดยคณะกรรมการที่สถาบันการศึกษาแต่งตั้งขึ้น ภายใต้การกำกับดูแล และควบคุมมาตรฐานของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง ทั้งนี้ ให้มีผู้แทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและผู้แทนจากสมาคมมัคคุเทศก์ มาร่วมในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ด้วย

๕. การกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐาน

(๑) รายชื่อวิทยากรที่มาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะต้องตรงกับรายชื่อที่แนบมาพร้อมคำขออนุมัติโครงการและหลักสูตร (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเป็นวิทยากรรายอื่น ต้องแจ้งให้สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางทราบ และได้รับความเห็นชอบก่อนดำเนินงาน

(๒) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ อาจส่งผู้แทนเข้าไปตรวจสอบการฝึกอบรมของสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าได้

(๓) เมื่อดำเนินการฝึกอบรมแล้วเสร็จ ให้สถาบันการศึกษาแจ้งรายชื่อผู้ผ่านการอบรมไปยังสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลกลาง สำหรับตรวจสอบสถานภาพในการออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ต่อไป

๖. การออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

ให้สถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม โดยมี อธิการบดี ผู้อำนวยการโครงการ และ/หรือ คณบดี ลงลายมือชื่อในวุฒิบัตร ร่วมกับผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยให้มีตราสัญลักษณ์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย เพื่อการกำกับ ควบคุมมาตรฐาน ป้องกันการปลอมแปลงวุฒิบัตรและนำมาใช้โดยมิชอบ

.....

ชื่อโครงการ การฝึกอบรมวิชาแม่คเทศก์.....รุ่นที่
สถาบัน.....

๑. หลักการและเหตุผล

.....
.....

วัตถุประสงค์

(๑)

(๒)

ฯลฯ

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๓. คณะกรรมการดำเนินการฝึกอบรม

(๑)

(๒)

ฯลฯ

๔. อาจารย์ผู้สอน และหรือวิทยากร (ระบุคุณวุฒิและประสบการณ์)

(๑) (ระบุคุณวุฒิและประสบการณ์)

(๒) (ระบุคุณวุฒิและประสบการณ์)

ฯลฯ

๕. ระยะเวลาการฝึกอบรม รับสมัครวันที่

๖. สถานที่รับสมัคร โทรศัพท์

๗. สถานที่ฝึกอบรม

๘. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม คน

๙. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

(๑)

(๒)

ฯลฯ

๑๐. ระเบียบการฝึกอบรม

.....
.....

● หลักฐานที่ใช้ในการสมัคร

(๑)

(๒)

● ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบาท

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

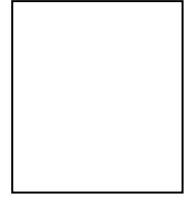
.....
.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

ใบสมัครเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชามัคคุเทศก์..... รุ่นที่

สถาบันการศึกษา

ระหว่างวันที่

๑. ชื่อ (นาย / นาง / นางสาว) นามสกุล
๒. เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา
๓. ที่อยู่ปัจจุบัน
- โทรศัพท์ โทรสาร
- โทรศัพท์เคลื่อนที่
๔. ชื่อบิดา อาชีพ
- ชื่อมารดา อาชีพ
๕. การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่น ๆ ระบุ
๖. มีความรู้ความสามารถพิเศษ คือ
๗. โรคประจำตัว
๘. อาชีพปัจจุบัน ตำแหน่ง
- สถานที่ทำงาน โทรศัพท์/โทรสาร
- ข้าพเจ้าได้ยื่นหลักฐานการสมัครสอบเข้ารับการอบรม ดังนี้
- รูปถ่ายสี ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ ใบ สำเนาหลักฐานการศึกษา
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หลักฐานอื่น ๆ (ระบุ)
- สำเนาทะเบียนบ้าน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และได้ยื่นหลักฐานการสมัครตามที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ ผู้สมัคร

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ ผู้รับสมัคร

(.....)

...../...../.....

หมายเหตุ

หากตรวจสอบพบว่าเอกสารหลักฐานที่สมัครไม่ถูกต้อง จะตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ และจะไม่คืนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม รวมทั้งจะดำเนินการตามกฎหมายหากพบว่ามีปลอมแปลงเอกสาร